

September 2006

Ometi kord oli võimalus järgida televisiooni ja raadio tava korrrata suviti igivanu saateid, sest ka ilma-taata polnud 2006. aasta mihklikuul kuigi fantaasiaküllane. Vabalt oleks võinud jälle paberile panna mullused laused: "Ametlik ehk astronoomiline sügis on ammu alanud, kliimaatiline sügis (aeg, mil ööpäeva keskmine õhutemperatuur on püsivalt alla 13° langenud) aga ei soovinud mitte tulla. Säärane see Eesti ilmaelu on: algul ei saa vedama, pärast pidama."

Teist aastat järjepannu oli september kuiv ning soe. Et neljal päeval kuu keskpäiku olid hommikud hallased ja jahedad, edasi tulid aga tagasi päikeselised ning soojad ilmad, siis võiks kuu lõppu klassikaliseks eakate naisterahvaste suveks pidada. Sel aastal langes see aeg kokku kliimaatilise suvega.

Ei tule meeldegi, et Tartus oleks septembri lõpul ööpäeva keskmine temperatuur püsinud üle sadasuvised 15° ja et öösel ei lange kraadiklaasi näit alla 11°. Ning et dekaadi keskmine ületab normi tervelt 5,7 kraadiga!

Kui Eesti meteoroloogia ja hüdroloogia instituudis (EMHI) septembrist kokkuvõtteid tehti, tuli välja, et riigi keskmiseks õhutemperatuuriks saadi väga kõrge 13,9° (norm 10,7°). Kõige soojem oli, nagu ikka nendel kuudel, saartel (Sõrves 15,6°, Vilsandil 15,3°), jahedam Pandivere kõrgustikul (Väike-Maarjas 13,1°). Tartu pikas vaatlus-

reas on 2006. aasta sügisuust soojem olnud vaid 1934. aasta oma. Meenu-tagem aga, et külmad ajad ei ole olnud kuigi kaugel: 1993 (6,4°) ja 1996 (8,8°).

Täpselt nagu aastal 2005, oli kuu hästi kuiv. Paljudes kohtades ei sadanud pea 20 päeva tilkagi. Nii vähima sajuhulgaga Ristna (15 mm) kui ainsana normikohaselt kastetud Lääne-Nigula (85 mm) said oma vihmavee kätte kuu esimestel päevadel. Kogu Eestimaa keskmiseks sademete koguseks rehkendati 38 mm ehk 52% normist. Siapidajad olid aga tänuulikud sellegi pisku eest, mis aitas puudelpöösastel põuase suve järel talvele vastu minna.

Pärast seda, kui me riigikogu augustis kahel korral lõhki läks, jäi presidendi tähtsa ametiposti saatust otsustada pööripäevale, 23. septembrile. Ilm pealinnas oli nii valijameestele ja -naistele kui ka meeleavaldajale igati sobiv: soe ja päikeseline. Lihtrahvas võis aga rahumeels seenele sõita. Ja metsad – oi, kuidas seenetasid!

Ka kõrgemal pool oli ilmaelu rahutu: kui 30. septembril poleks öö pilves olnud, oleksime vahest virmalisi imetleda saanud. Kes end 4. ja 17. kuupäeval kehvasti tundsid, saavad selle magnetormide kaela ajada.

Supertaifuun loke jättis Vaikse ookeani Wake'i saare elektri ja joo-giveeta. Enamik saarel oleva USA lennuväebaasi töötajast jõudis evakueeruda.

Jaapanis tegi palju pahandust taifuun Shanshan (tüdruku hellitusnimi), mis tõstis rongi rööbastelt; Filipiinidel ja Vietnamis aga Xangsane ('elevant').

7. septembril tabas Sydney linna paduvihm (107 mm), rongid ei sõitnud, lennukid ei lennanud.

Pööripäev USA-s oli äikesetormiline: kuaes osariigis katkesid elektriliinid, purunesid majad, väl-kuöökidest süttisid majad. Hukkus 12 inimest.

Oktoober 2006

Seekordne viina-, pori- ja lehelan-gemise kuu oli üllatavalt soe. Rahvas on oktoobrit ikka seostanud millegi kõleda, vesise või lõrtsise-ga. Nüüd oli ilm küll vesine (enamikus maakondades), lõpu-pole ka lõrtsine, samas sugugi mitte kõle. Mitte alati pole septembriski aegu, kus öökülmad puuduvad!

Ja aedades õitsevad kevadlilled kullerkupud koos kirsside ja maasikatega, metsas aga saab kuke-seeni ning puravikke.

Esimesed 20 päeva meenusid aastatagust perioodi, aga ainult õhusoojaga. Aasta tagasi arvutati Tartumaal esimese dekaadi keskmiseks 11,6°, sama tuli ka nüüd, teise kümme-päevaku näitaja 6,9° oli kraadikümnenndiku võrra eelmise aasta omast kõrgem. Samas oli sademete bilanss väga erinev: aastaga tagasi vaid 3 mm seekordse 68 mm vastu.

Lõuna- ja Edela-Eestis püsis suhteliselt kena sügisilm päris oktoob-

ri lõpuni. Kuu viimase nädalalõpu veetsid sealsed elanikud rahulikult aedades toimetades ega osanud arvatagi, et Virumaaale sadassüdal talvise moega lumi kaela.

Nii et ka seekord ei muutnud ilmataat oma harjumusi kohelda maa eri otstes elavaid kodanikke erinevalt. Esimeses dekaadis sai Tallinn vaid 14 mm vihma, Kuusiku seevastu aga kaugelt üle kahekordse portsu ehk 52 mm.

Teise kümnepäevaku sajukont-rastid olid juba kümnekordsed: 36 mm Jõhvis kuni 2–3 millimeet-rini Ristnas ja Lääne-Nigulas.

Kui EMHI-s riigi sademete kuu-summad kokku arvati, selgus, et enim sadas Kuusikul (128 mm ehk

178% normist), kõige vähem aga Võrus (69 mm – 120%). Kuivem oli ka Harjumaa, kus veel oktoobri keskel valitses metsades suur tu-leoht.

Talvisemaid sademete liike – lumekruupe ja lõrtsi tuli ajuti, laiguti ning kohati 20. oktoobri paiku, päris lume tõi aga maha Kirde-Ees-tisse ning Põlvamaale ametlikult kehtestatud talveaeg õöl vastu kuu viimast pühapäeva.

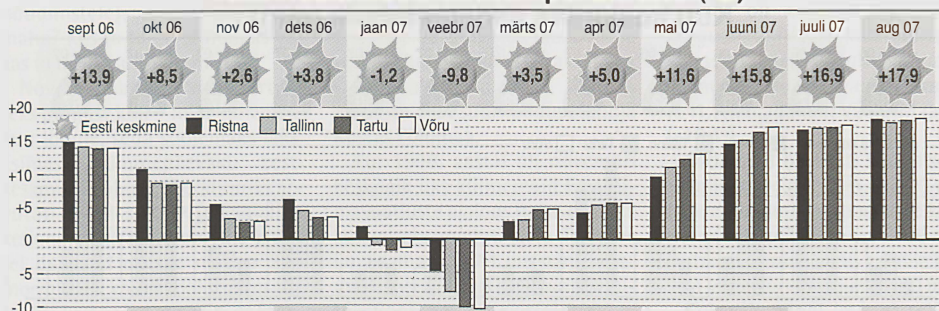
30. kuupäeva hommikul mõõde-ti lume paksuseks Narva-Jõesuu vaatlusväljakul 9 cm, Jõhvis aga 6 cm. Veel viimasel oktoobri päe-val oli ligi veerand Eestist valge (Türil 1, Väike-Maarjas 3, Narvas 6 cm lund).

Õnneks suudeti Briti kuninganna visiidi ajaks ilm üpris külalislahke hoida. Vähemalt Inglis-pärane. Tuul oli viinge, kuid mitte tugev (kübarad hakkavad lendama 11 m/s juures!), see-eest ei valanud noil päevil vihma ega mõllanud sügistorm, nagu juhtus kuu lõpupäevil.

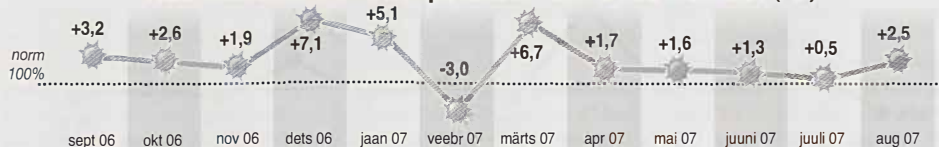
Oktoobri teise poole soojagraa-fik oõtsus kui ummiklane suvisest soojusest kuni hilis-sügiseste kül-makraadideni. 22. ja 24. kuupäeval püstitati isegi kohalikke päevare-kordeid (näiteks Tartus 16,6°, Narva-Jõesuus 15,2°). Kuu absoluutse soojarekordini (22,4° Pärnus 2.10.1981) jäi veel palju maad.

Viinakuu keskmiseks õhutempe-ratuuriks arvutati EMHI-s 8,5 °,

Kuu keskmised õhutemperatuurid (°C)

Kuu keskmise õhutemperatuuri erinevus normist (°C)

mis on normist 2,6° kõrgem. Soojem oli saartel (Vilsandil 11,5°), ja-
hedam Pandivere kõrgustikul (Väike-Maarjas vaid 7,5°).

Kuu lõpupäevil püsis kraadiklaasi näit nii Kirde- kui Kesk-Eestis nulli lähedal.

Suuremat elevust tekitas sel kuul 2006. aasta esimene tõsisem sügistor-
m. Saksamaal Yanqiu nime saanud (hiina nimi, loe: jäntsõ) tsüklon kergitas ööl vastu 28. oktoobrit Pärnu ja Soome lahes vett ning pani katuseid lendama ning puid murduma.

(Väike vahelepõige: tolle kentsaka nime ostis sel kuupäeval tegutsenud madalrõhkkonnale keegi Yanqiu Ling 199 euro eest. Aastal 2007, muide, on tsüklonid meeste

ja antitsüklonid naiste nimedega. Viimaste ristimine oma nimega on juba kallim: 299 eurot, sest kõrgrõhkkondi esineb harvemini. Ostusoovist tuleb teatada Berliini Vabaülikoolile aadressil wetterpate@met.fu-berlin.de).

Selle Yanqiu-nimelise tormi tõstetud merevee tase ning tuule kiirused said sel korral väga hästi ennustatud. Koostöö EMHI ja Tallinna Tehnikaülikooli meresüsteemide instituudi vahel on vilja hakanud kandma. Pärnus 135 cm ja Narva lahes 123 cm kõrgusele kerkinud merevesi seekord suuremat pahandust ei teinud. Kuuldavasti oli ka üks ohver: koer, kes sai mahalangenud elektriliinist elektrilöögi.

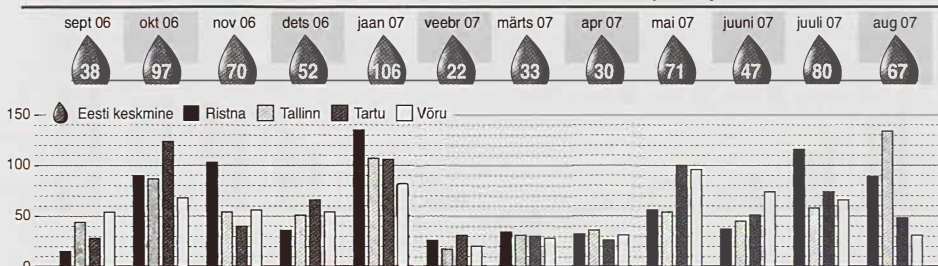
Oktoobris oli vähe päikest, seevastu palju äikest. Põltsamaa val-
las Kalikülas tappis punane kukk 35 kana.

November 2006

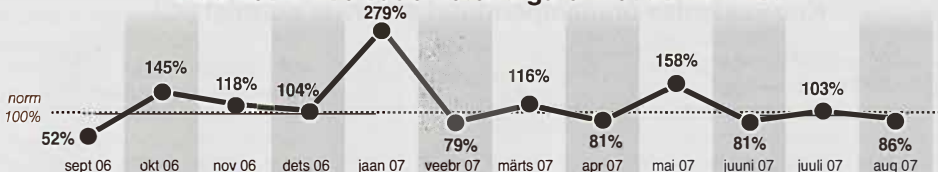
Ilmataat annab ikka ja jälle põhjust juttu teha kliima muutustest ja imelistest nähtustest õhuvallas. Seekord tegutses ta, nagu oleks lõunapoolkeral.

Novembris esimesel poolel nägi Eestimaa välja nii, nagu säärane nimega kuule kohane: Põhja-Eesti oli paarikümne sentimeetri paksuse lumevaiba all, lõunapoolseil kõrgustikel, ekvaatorile lähemal, lund nappis. Aga isegi saartel, kus novembris veel lumest suurt ei unistata, oli maa valgus.

Kuu keskmine sademete hulka (mm)

Kuu keskmise sademete hulga erinevus normist

	MAKSIMUM- TEMPERATUUR	KUUPÄEV/ JAAM	MIINIMUM- TEMPERATUUR	KUUPÄEV/ JAAM	MAKSIM SADEMED ÖÖPÄEVAS	KUUPÄEV/ JAAM
Sept 2006	24,2 °C	3./Valga	-2,9 °C	16./Jõgeva	62 mm	4./Virtsu
Okt 2006	19,5 °C	1./Valga	-8,2 °C	30./Jõgeva	28 mm	15./Jõhvi
Nov 2006	11,7 °C	1./Vilsandi	-18,1 °C	5./Väike-Maarja	28 mm	1./Kuusiku
Dets 2006	11,9 °C	6./Valga	-15,2 °C	19./Jõgeva	15 mm	17./Valga
Jan 2007	10,1 °C	10./Valga	-26,2 °C	29./Kuusiku	21 mm	1./Kunda
Veebr 2007	4,3 °C	3./Ristna	-30,3 °C	23./Jõgeva	12 mm	3./Narva-Jõesuu
Märts 2007	18,4 °C	22./Valga	-10,2 °C	6./Jõhvi	10 mm	19./Tallinn
Aprill 2007	22,6 °C	17./Võru	-9,1 °C	9./Jõhvi	19 mm	20./Sõrve
Mai 2007	31,3 °C	29./Haapsalu	-5,7 °C	2./Jõgeva	42 mm	31./Jõhvi
Juuni 2007	28,0 °C	13./Võru	0,8 °C	16./Lääne-Nigula	39 mm	1./Ruhvi
Juuli 2007	27,9 °C	17./Valga	4,3 °C	22./Jõgeva	68 mm	31./Ristna
Aug 2007	31,9 °C	13./Kunda	2,0 °C	31./Jõgeva	51 mm	29./Tallinn

Veel 17. kuupäeva hommikul oli lund tükatil näha Lahemaal ja Pandivere kõrgustikul, edasi tegid soojad ilmad ning vihmad oma töö. Ja jälle tuli nii ametlikel kui ka mitteametlikel ilmaennustajail vastata rahva tungivatele pärimistele (ja nõudmistele): millal tuleb lumi maha? Kas ta tuleb jõuludeks või kas ta üleüldse enam tuleb?

Novembri ilmapilt andis kartusteks põhjust küll – mida lähemale kuu lõpule, seda soojemaks läks. Esimese kümpäevaku Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arvutati EMHI-s $-0,9^{\circ}$ (pikaajaline keskmine ehk norm on $+2,5^{\circ}$), teisel dekaadil oli see näitaja $2,4^{\circ}$ (norm $0,8^{\circ}$), kolmandal koguni oktoobri keskpäiga moodi $6,4^{\circ}$ (norm $7,5^{\circ}$ soojem!). Et soojalaine lõpeb, sellest andsid tol nädalal märku uued lõrtsi- ja lumesajud.

Kõik, kel huvi ilma vastu, panevad erilise hoolega tähele kahe tähtsa daatumi – mardi- ja kadripäeva kraade ja sademeid. Sügis oli

vanadel eestlastel üks suur jooksu aeg: mihklist mardipäevani käisid kodu koolnud, mardi- ja kadripäeval lippasid ringi transvestiidid.

"Mardus, surmahaldjas, on kadripäevaga lõpetanud oma nutu laantes ja lepikutes ning rõõmsad pakasepoisid on varsti põhja poolt tulemas, luues jääsildu üle soode ja vete, et lumekuningas saaks maad katta valge vaibaga," kirjutas 35 aasta eest suur loodusetundja Kustas Põldmaa.

Kui 1998. aastal oli novembri keskpäik üks külmemaid Eesti ilmavaatluste ajaloos (teise dekaadi keskmiseks arvutati Tartu-Tõravere ilmajaamas $-10,7^{\circ}$), mis pani mõlemast soost "sandid" sooja saamiseks jooksma, siis aastal 2006 ei külmetanud kadridel küüned ega valutanud martidel varbad. Õhusoos oli ju mõlemal päeval pea kogu aeg üle nulli.

Kui klimatoloogid novembrist kokkuvõtteid tegid, selgus, et kuu keskmine polegi teab mis super-

näitaja, vaid $+2,6^{\circ}$ ehk siis normist ainult kaks kraadi kõrgem! Seega siis tõmbasid talvised esimesed nädalad loodetud rekordile kriipsu peale.

Kõige soojem oli saartel (Vilsandil $5,9^{\circ}$, Sõrves terake vähem), ja hedom oli endiselt Pandivere kõrgustikul (Väike-Maarjas $1,3^{\circ}$). Kõrgeim temperatuur mõodeti esimesel kuupäeval Vilsandil ($+11,7^{\circ}$), madalaim Väike-Maarjas ($-18,1^{\circ}$).

Sademeid oli Eesti keskmisena tavalisest veidi enam ehk 70 mm (norm 59 mm). Üle poolteise kuunormi said saared (Sõrve 106 mm, Ristna 103 mm), Tartu kandile taevast vett suurt ei jagunud (40 mm).

Pole siis mingi ime, et selliste sügiseste näitajatega ilma juures aiad öitsema ning metsad seene-tama kippusid!

Novembriga lõppes ka meteoroloogiline sügis. Kolme kuu keskmine oli Tartus väga soe – tervelt $8,3^{\circ}$ –, millega jagasime koos

Novembri algus 2006. Tallinn. Viru Keskuse esine oli mitu päeva kui liuväli. Ohtlik liuväli.

aastaga 1967 teist-kolmandat kohta. Kõige lämmim sügis on seni olnud aga 1934. aastal, kui aastaaja keskmiseks arvutati 8,7°. Kõige külmem oli seevastu päris hiljuti, 1993. aastal (1,4°).

Ilm oli mujal kaunis tormine. Novembri esimestel päevadel rapis Rootsit tugev raju, mis halvatas mitme linna liikluse, Norras hiline sid praamid palju tunde, Läänemerele hukkus laevu.

Saksamaal läks nii külmaks, et elektritarve ületas kõik kartused ja süsteemid lõpetasid töö. Doominoefektina katkesvool ka paljudes paikades Belgias, Hispaanias ja Prantsusmaal.

Jaapani põhjaosa tabas kõigi aegade tugevaim tornado, mis tappis 9 ja vigastas 25 inimest. Lõunas, Okinawal, möllas teine keeris, mis hävitas USA sõjaväebaasi postkontori.

Austraalias registreeriti sajandi suurim pöud. Mõnes veehoidlas oli vett vaid kümnendik tavalisest.

Floridas sadas üle paljude aastate lund, küll vaid helvestena, kuid ikkagi.

Atlandi ookeanil oli harukordselt vähe orkaane. 30. novembril, kui hooaeg lõppes, loeti nimelisi tormi kokku vaid 17, neist oli orkaane 5. Esimest aastat pärast 2001 ei rünnanud USA maismaad tugevad tormid.

Detsember 2006

Aasta lõpus hooplesid poed oma kasumiga ning linnad taevasse põmmutatud rahaga. Ilmataadi tulemuste vastu sel kuul aga ei saanud ükski maapealne vägi. Kui aastataguse novembri lõpp oli pool-sajandi kuumim, siis jõulukuuk soojanäitajale polnud võrdset vähemalt 140 aasta jooksul, s.t ajast, kui siinmail korralikke mõõtmisi alustati.

Esimene kümmepäevak oli pikaajalisest keskmisest ehk normist tervelt 9, teine 7 ja kolmas 5,4° soojem. Öhus oli tunda kevadet: aedades ei lõõnud õitsele mitte enam varakevadised lilled, vaid ka suvised võorasemad. Omapärased olid ilmad veel selle poolest, et sageli olid ööd päevadest soojemad.

Ja et kraadiklaas hakkas miinuskraade näitama alles pärast 17. kuupäeva! Siis sai ka pea kogu Eesti paariks päevaks ündsada valge katte. Pühadeks oli see aga kahjuks häihtunud ning muru haljendas jälle kui lirimaal.

Detsembri keskmiseks õhusoojuseks riigis arvutati EMHI-s rekordiline +3,8°, mis ületab normi tervelt 7° võrra. Võrdluseks: Tartu senine kuu soojarekord pärines aastast 1972, mil saadi keskmiseks +1,4°, sellele järgnesid aastad 1932 ja 1960 1,3 kraadiga.

Detsembris 2006 oli kõige soojem muidugi saartel (Vilsandil 6,6°) ning kõige jahedam Pandiveres (Väike-Maarjas 2,7°). Püstitati mitu kohalikku päevarekordit ja üks kuu

soojarekord: Valgas mõõdeti 6. kuupäeval 11,9° (Naissaarel 1986. a. registreeritud 12,3° ei ole ametlikku tunnustust leidnud).

Sademeid tuli detsembris täpselt, nagu norm ette näeb: 52 mm riigi keskmisena. Ja seda igasugusel kujul – vihmana, lörtsina, lumena; lõunas enam (Valgas 68 mm), läänes vähem (Vilsandil 21 mm). Üle mitme aasta olid jõulud rohekas-mustad. (Ei maksa just nuriseda: aastast 1950 on Tartumaal taolised pühad olnud vaid 12 korral, klassikaliselt valged aga 45 detsembris).

Detsembris oli ka paar tormi, mis õnneks suurt kahju ei teinud. Aasta viimasele tormile, muide, panid sakslased nimeks Lotte.

Tehti ka kogu aasta kokkuvõtte. Eesti keskmiseks õhutemperatuuriks arvatuti 6,4° (pikas vaatlusreas soojuselt 9.-10. koht), sademete koguseks saadi 504 mm ehk 80% normist. Unistustele rekordist sellel alal tõmbasid kriipsu peale keskmisest külmemad veebruar ja märts, kõik teised kuud oli tavalisest soojemad.

Iraanis kestis ramadaan mitu päeva tavalisest kauem, sest mulad ei saanud pilvise ilma tõttu kontrollida astronoomilisi andmeid Kuu tõusu kohta!

Tormid, mis meid säätsid, tuuseldasid kõvasti Norrat ja Rootsi. USA loodeosas said tormide ajal kümned inimesed vingumürgituse, sest pidid päevi kasutama diislikütusega elektrigeneraatoreid –

vool oli ära rohkem kui 1,5 miljonil majapidamisel.

Austraalias palvetati, et lõpeks juba riigi lääneosas 30. aastat kestev põud. Juhtus ime: idas sadas siin-seal jõulude aegu (südasuvel!) lund.

Jaanuar 2007

Oli kunagi säärane lastelaul, mis kõlas: "Tuuleleit, see tõstab tiibu, tormitaat, see tuiskab teed, pakane on väsimata..." jne. Jaanuar 2007 oli tõesti väga tormine ning tuisune, pakane – see aga saabus alles kuu lõpupäevil.

Kui aasta eest rikkus soe jaanuari algus kuu külmarekordi ürituse, siis seekord nurjus soojarekord just viimase dekaadi kraadide tõttu. Nii sooja esimest näarikuu kümme-päevakut pole Eesti vist enne näinudki – pikaajaline keskmine ehk norm sai ületatud tervelt 9–10° võrra! Ka teine dekaad ei jäänud palju maha – vaid 1993. aastal on see Tartus soojem olnud. Näarikuu lõpp oli aga nagu muiste.

Kui EMHI-s kuust kokkuvõtteid tehti, selgus, et riigi keskmine õhutemperatuur oli viie kraadi võrra normist kõrgem ehk -1,2°. Külmem oli Pandivere kõrgustikul (Väike-Maarjas -2,6°), märksa soojem saartel (Vilsandil +2,5°).

Jaanuari lõpukolmandikul said oma jao kätte need, kes tahtsid – Otepää lumekahurvälased külmakraadid ning tavainimesed taevalikult valge maa. Suusatajad võisid ilmaga küll rahule jääda.

Pääsesime Saku Talverulli korraldamisest. Ja EMHI sünoptikud said suusaliidult prognoosi eest järjekordse tänukirja.

Lund jätkus sedapuhku kogu Eestile: Saaremaal ja Ida-Virus oli seda kuu lõpul 40 cm, lõunapoolseil kõrgustikel vaid mõne tolli jagu.

Sademeid tuli jaanuaris igasugusel kujul (isegi kahel korral äikesevihmana) keskmiselt 106 mm (274% võrreldes normiga). Seda oli rohkem isegi kui mõnel suvekuul. Vähemalt Tartu sai 96 millimeetri-ga uue kuu sademete rekordi (norm 32 mm). Kõige enam tuli märga Ristnas – 138 mm, kõige vähem aga Narva-Jõesuus (76 mm, mis oli siiski normiga võrreldes 244%!).

Päikesepaistet nägime normikohaselt. Tõnisepäev (17. jaan.) oli Tartus päikseline – seega pidanuks edaspidi mehed nagu targad olema. Järgmisel päeval, kadunelja-päeval jäi aga ülikooli rektor valimata. Oli see siis meeste arukas või naiste arutu tegu?

Veel oli üks tähtis ilmanähtus, millega jaanuar silma hakkas, nimelt tormid. Õnneks seekord pääsesime nii Peri (Hanno), Kyrilli kui ka Lanceloti puhul vaid kõva ehmatusena. Naabreil nii kergelt ei läinud.

Meenutuseks: tõelist, orkaani kiirusega puhuvat tuult, kus mitte puhanguti, vaid 10 minuti keskmisena puhub tuul üle 32,7 m/s, mõõdeti Eestis ainult 1967. aasta augustis.

Kõik teised meil möllanud marud on jäänud vaid tugevateks tormideks. Nii nagu ka paduvihma sajab siinkandis vahest paar korda aastas.

Mujal Euroopas oli ilm palju metsikum kui Eestis. Mitmel pool nähti sääraseid torme viimati kümme aastat tagasi. Kui mujal küündis Skandinaavia maades Periks ristitud tormi illide kiirus 40 meetrini sekundis, siis meie rannikul mõodeti puhanguis "vaid" 25–27 m/s.

Saksamaal Kyrilliks ristitud suur-torm tegi Perist veel rohkem pahandust. Surma sai ligi poolsada inimest, tohutud majanduslikku kahju said riigid lirimaast Ukrainani välja. Briti saartel küündisid tuuleiilid 45, Saksamaa mägedes 50, Tšehhis (nagu ka meie saartel) 33 meetrini sekundis. Ei lennanud lennukid, ei sõitnud rongid ega autod.

Veebruar 2007

Veebruar oli klassikalises külm (isegi liialt) ja lumine, samas päikeseline. See viimane näitaja pole küll tavaline, sest alles märtsis algavad säravad kevadilma.

Tartus esines sula vaid viiel päeval, see-eest tundsi me pakast, s.o temperatuure alla 20 külmakraadi, tervelt 9 päeval. Kõige külmem oli ilm Eesti riigi sünnipäeva eelse päeva varahommikul, kui Jõgeval mõodeti –30,3°, mitteametlikult aga Tarvastus asuvas katsetusjärgus olevas hüdromeetriaamas isegi –31,4°!

Polnud siis mingi ime, et riigiisad otsustasid paraadi ära jätta. Tõepoolest oli hommikul ilm prognoosi kohaselt karmivõitu: Harkus –16°, Kloostrimetsas –16,1°. Et tuul puhus keskmiselt 3,2 m/s, puhanguiti aga 6,8 m/s, siis oleks väljas viibijail tulnud taluda üle tunni 23-kraadilise külma tunnet. Paradeerida, pilli puhuda ning palveta-da sai seega vaid katuse all.

Küünlakuu ilmad sobisid paremini suusatamiseks, eriti Sapporoga võrreldes. Seal olid olud päris kevadised, s.t kole muutlikud. „Kevade“, see Lutsu oma, meenus veebruaris õige mitmel korral. Üks me suusatiim kurtis Jaapanis aina, et polnud all "tamasser laud". Seoses Jaan Einasto äsjase suure preemiaga aga meenus, et kuuldavasti tuli idee varjatud massi olemasolust just Palamuse köstril, kes nõudis: "Seesinane must asi peab päevavalgele toodama!"

Musta maad polnud veebruaris aga kusagil näha – isegi saared olid seekord lume all.

Sademeid, nii lume kui lõrtsina, tuli keskmiselt 22 mm, mis teeb normist 78%. Sajuhulk kõikus 16 mm Kundas kuni 32 millimeetrini Tartus-Tõraveres.

Huvitaval kombel ei pandud seekord eriti tähele küünlakuu madalat temperatuuri. See arvatati olevat Eesti keskmisena –9,8°, mis on normist 3° madalam näit. Soojem oli saartel, jahe Pandivere kõrgustiku kandis (Jõgeval –11,3°).

Jaaval ei tahtnud veebruaris

purtsanud mudavulkaan oma tegevust lõpetada. Valitsusplaanis seda peatada betoonist palle kraatrisse loopides. (Teise ilmasõja ajal, seevastu, püüdsid liitlased Vesuuvu pommitamisega äratada!)

26. veebruaril kahjustas tugev rahe USA kosmosesüstiku kütusepaaki. 7000 mõlgi ja augu parandamine osutus suureks probleemiks.

Märts 2007

Märtsis unustas ilmataat kalendrisse vaadata. Mäluauke esineb vahel kõigil, ka ilmataat pole erand. Märtsi (paastu-, hea teeninduse, teatri- jne kuu) päevad sarnanesid pigem aprillil, osa isegi maikuu omadega.

Teist säherdust märtsi Eesti meteoroloogia ajalugu ei tea. Näiteks senine Tartu rekord (+2,6°, pästitatud väga soojal 1989. aastal) ületati tervelt kahe kraadiga!

EMHI-s arvatati Eesti keskmiseks märtsi õhutemperatuuriks 3,5°, mis ületab pikaajalist keskmist ehk normi tervelt 6,6° võrra! Eriti soe oli Lõuna-Eestis kuu lõpukolmandik, mil õhk oli tavalisest soojem ligi 8°.

Päeva seniseid kuumarekordeid ületati mitmel pool ja suisa ülepäeva (näiteks Pärnu sai 14,7[∞] asemele 18,1°, Tartu 17,8° asemele 18,4°). Kuu absoluutne rekord 18,9° (Valga, 30.03.1968) jäi aga seekord napilt ületamata.

Viimased muljed on tavaliselt määravad – nii oli ka märtsi puhul: tundus, et päikest paistis väga pal-

21. märts 2007. Tõravere. Noored teadusmehed Timo Palo (paremal) ja Erko Jakobson katsetasid aerostaati. Hiljem suundusid Palo ja Jakobson prantslaste uurimislaevale Tara, et rahvusvahelise teaduskollektiivi liikmeina triivida Põhja-Jäämeres.

ju. Tegelikult oli teda näha poole kuu jooksul üpris kasinalt, alles kalendrikevade saabudes säras päike, nagu jõudis. Vilsandil sai kuunorm isegi kolmandiku võrra ületatud.

Aprilli alguseks tõusis kõrgemale, ligi 4 ühiku lähedale ka ultraviolettkiirguse indeks. Õues töötajail hakkas nägu juba jumet omandama.

Sademeid, nii vihma kui lörtsina, sai Eesti keskel läbi sama palju kui aasta varem: 33 mm (normiga võrreldes 116%). Kõige rohkem sadas Pärnus (40 mm), naabrite juures Kihnus aga väga vähe (24 mm).

Õhusoe ja vihm tegi oma töö: lumi kadus esimese dekaadi lõpul. Nagu asfalt teedelt ja jää jõgedelt. Kalevi-poja uisumaraton tõi 3. märtsil Peipsile sadu tritsutajaid. Pehme jää tegi aga raskeks nii uisu- kui suusastiili kasutamise – kohati oli isegi targem uisud alt võtta ning joosta.

1. märtsil algas kolmas rahvusvaheline polaaraasta, mis kestab ametlikult kuni 2009. a. märtsini. Üle hulga aastate on nüüd ka Arktika uurimisel Eesti mehed platsis: Tartu Ülikool lööb kaasa Euroopa Liidu projektis „Damocles”, mille raames uuritakse kliima muutusi Põhja-Jäämerel.

Sügisel 2006 katsetati Tartu-Tõravere ilmajaamas uut automaatjaama, kevade 2007 esimesel päeval aga aerostaati, millega saadetakse mõõteaparatuur paari kilomeetri kõrgusele. Nood viidi ülikooli noorte teadusmeeste Erko Jakobsoni ja Timo Palo poolt augustist 2006 saati jääs triivivale prantslaste uurimislaevale Tara.

Laev peaks välja sulama Gröönimaa lähedal 2008. aasta sügisel, kui kõik plaanikohaselt sujub. Lootma peab, et ka meremehed ja mõõteriistad karmidele tingimustele vastu peavad.

Elu on sealmail ikka karm. Just juhtusin lugema traagilistest juhtumitest esimese rahvusvahelise polaarasta (1882–1883) ajal. Näiteks 24 neljast USA magnetis-miurijast suri 17 lumeväljal nälja kätte, ülejäänud pääsesid kannibalismi hinnaga.

Aprill 2007

Kas me siis sellist aprilli tahtsimegi?! Neli aastat tagasi sai aprillikuu ülevaatele säärane pealkiri pandud. Ainult et siis oli ilmaelu hoopis teistsugune – õhk oli külm ja maa lumine kui südatalvel. Nüüd võime nentida, et 2007. aasta jürikuu oli päris ootuspärane ning sarnanes eelmisega – pea sama koguse saime sooja ja külma, vihma, lund ning päikesepaistet.

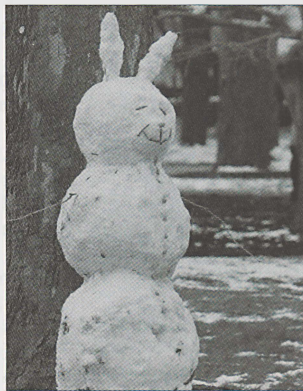
Kuu algus oli varakevadine: päeval rõõmustas soe päike, ööd aga püsisid vilud. Esimene dekaad oli siiski pikaajalisest keskmisest ehk normist ligi kraadi võrra soojem. Järgmine kümmepäevak oli väga soe ja kuiv – Tartus on see periood viimase poole sajandi jooksul olnud soojem vaid kolmel aastal. Idapoolsetes piirkondades ilmnesid juba põuanähud. Kuu lõpukolmandik oli juba normilähedane. Sadas nii vihma kui lörtsi, päris aprilli viimastel päevadel ka lund.

Et prognoosi seisukohalt tähtsa päeva, jüripäeva ilm oli sajune ning sombune, siis oli arvata, et tuleb karta ka samasugust suve. Jube.

Kui EMHI-s valmisid kuu kokkuvõtted, selgus, et riigi keskmine õhutemperatuur oli +5°, mis on normist 1,7° kõrgem näit. Nagu ikka kevadel, oli soojem lõunas (Tartus ja Võrus 5,5°), jahedam saartel (Hiiumaal 4°). Päris suvised ilmad olid Võrumaal kuu keskel, kui seal mõõdeti 22,6°.

Sadameid tuli keskmiselt 30 mm, misteeb 81% normist. Parajalt sadas Harju- ja Raplomaal (Kuusikul 41 mm, Tallinnas 36 mm), mitu korda vähem aga saartel (Ruhnul 10 mm). Meenutuseks: Tartumaal on näiteks sadanud aprillis nii 1 mm 1965. aastal kui 95 mm 1956. aastal.

Päikest võis näha pea iga päev,

Lihavõttepühade lumememm Ohio osariigis USA-s.

lihavõttepühade ajal said aga hilsed ärkvelolijad imetleda haruldasi helkivaid ööpilvi.

Peaegu samal ajal, kui pealinna märatsesid pätibanded (*partners in crime?*), sähvisid Eesti kaudgetes maakohtades välgud ja ladistas sadada. Valel ajal ja vales kohas!

Teist korda meenus Tõnismägi, kuulates brittide ansambli The King's Singers. Nimelt esitasid nad loo "Fuego", mis kuulutavat, et maiseid kurjuseleke kustutavad edukalt taevased veed.

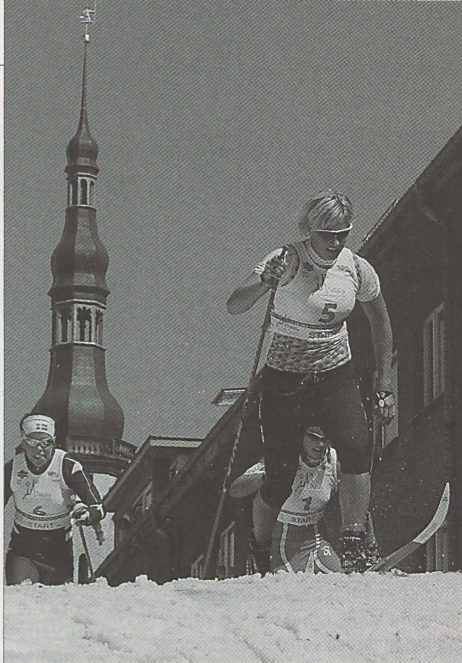
Meenutuseks: 1967. aasta juulis USA-d vapustanud rahutuste katalüsaatoriks on peetud lämmatavat palavust. Suur õhuniiskus pani naha leemendama, valitses tuulevaikus. Mõlluks läks siis, kui üks politseinik tulistas kakluses noa haaranud puertoriikolast. Löömingud, põletamised ja kõik sellega kaasnev levis üle kogu maa.

Kired lahtusid kohe, kui rahutuste kolmandal päeval hakkas lõpuks ometi sadama. Ilmateated olevat tollal kõige oodatumad uudised olnud.

Välismaal varjutasid lihavõttepühade rõõmu lumetormid. Näiteks Ohio osariigis lauldi juba jõululaulu sõnadega "Dreaming of White Easter". Lund oli maas ligi meeter.

Ent Holland ja Belgia said uueks kuumarekordiks kirja 30°. Aprill 2007 oli üldse Hollandi kliimaajaloos kõige soojem, kuivem ja päikeselisem külvikuu.

Nagu laastavast pronksisündmustikust Tallinnale vähe oleks olnud! Mais 2007 toodi tänavatele lumi ja 12. mail peeti vanalinnas korralik suusasprindi võistlus.

Mai 2007

Suve saabudes võiks ka kirjutav meedia järgida raadio ja TV traditsioone ning aina vanu lugusid korrata. Aga kuhu kõlvanuks aastal 2007 ilmajutud pealkirjadega "Kuhu see suvi küll jääb?" või "Lumetorm vintsutas Tartumaad"?

Kliimaatiline suvi (aeg, kui ööpäevane keskmine õhutemperatuur püsivalt ületab 13°) saabus seekord mai keskel ja lumest oli juttu ilmauudistes vaid päris kuu algupäevil. Tõsi, lund tuli, õigemini – toodi – Tallinna teisel kümnepäevakul ja õige paksult: linnasaad näitasid elanikele, kuidas saab tä-

navail kiiresti edasi liikuda ka ilma autodeta-trollideta, suuskadel. Tuleval aastal võiks juunis korraldada suusamatka mööda vanalinna kauneid paiku.

Looduslikku lund ja lõrtsi said tunda mandri elanikud mitmel päeval. Kõige vastikum ilm oli vahest volbrüöl, kui tuiskas ja õhutemperatuurigi oli talvisepoolne. Mai kõige madalam kraadiklaasi näit registreeriti külmapoolusel Jõgeval 2. kuupäeva hommikul: 5,7°. Terve esimene dekaad oli kahe kraadi võrra külmem keskmisest ehk 5,9°.

Edasi hakkas ilm paranema ja

14. maist oli lõuna pool keskpäevased soojanäidud päris suvised. Kogu kümmepäevaku keskmised leiti olevat normilähedased nii temperatuurilt, päikesepaistelt kui ka vihmakoguselt. Algasid äikesehood. Öitsele puhkesid toomingad, sirelid, kastanid.

Kuu viimane kolmandik oli igati meeldejääv – nii kuuma lehekuu lõppu pole siinmail veel nähtud. Vähemalt lähiajaalos.

Mitmes maakonnas oli ilm keskmisest ligi 7° soojem. Paljudes ilmajaamades püstitati uusi suupäraseid kuumarekordeid (näiteks Pärnus 31,2°, Lääne-Nigulas 31,1° ja Jõhvis 30,8°). Kogu Eesti värskeks kuu soojarekordiks kinnitati aga 29. kuupäeval Haapsalus registreeritud 31,3°.

Kogu riigi keskmiseks õhutemperatuuriks arutati EMHI-s 11,6° (norm 9,9°).

Meile, põhjamaalastele, tegi elu raskemaks lõunamaiselt särav päike. Ultraviolettkiirguse indeks (UVI), mis iseloomustab naha pruunistumise või kõrvetamise kiirust, kerkis 25. mail 8,3-ni (senise Eesti parima tulemuse kordamine!). Muide, alates 19. maist on too indeks pea igal päeval küündinud üle 6 ühiku. Juba 5 ühiku juures võiksid õrnema nahaga inividid enda praadimisega ettevaatlikud olla.

Märkus: nood mõlemad kõrged UVI väärtused mõõdeti päikese lähedal olnud rümpilvede esinemisel, mis peegeldavad kiiri, suurendades radiatsiooni.

Lisaks subtroopilisele päikesele

said Eesti elanikud tunda ka peaaegu troopilist äikest. Nii nagu kusagil Aafrikas, kerkisid lämmil pärastlõunal piksepilved, sadas hoog kõva vihma, ning jälle oli taevas selge ning õhk palav. Mitte jahe, nagu hakkab tavaliselt pärast külma frontid üleminekut (kui "müristab külmaks").

Ja vihma, seda saime samuti ebatavalises koguses: viimasel dekaadil kallas taevast vett Kuusikul ning Jõhvis vastavalt 5 ja 4 normi jagu!

Kogu kuu jooksul sai sademeid keskmiselt 71 mm (norm 45 mm). Kõige rohkem sadas Valgas ja Kuusikul – 101 mm, piisake vähem Tõraveres (100 mm).

Kui Moskvas hoiti 9. mail vihm ära kemikaalide pilvedesse puistamisega, siis meil oli õnneks seal, kus keiser jala käis, s.t Raekoja platsil ja Lauluväljakul, looduslikult kuiv.

Raskem oli profirattureil, kes pidid 26. mail sõitma Tartu kandis äikesevihmas. Paljudes riikides oleks säärane tegu olnud ennekuulmatu. USA-s rakendatakse näiteks vabas õhus toimuvatel üritustel nn 30-30 reeglit. Kui esimesest välgusähvatusest mürinani on vähem kui 30 sekundit, jäetakse ohu tõttu võistlused, peod jms pooleli ning põgenetakse varju.

Agas muidugi mitte põlispuude alla. Ja kui viimasest piksepaugust on möödas 30 minutit, läheb pooleljäänud üritus edasi.

Kansase osariigi linnakese Greensburgi tegi peaaegu maata-

sa vägev 5. kategooria tornaado. Et elanikke jõuti 20 minutit varem hoiatada, oli ohvreid vaid 11.

Juuni 2007

Jaan jätkas mai alustatut – ka esimese ametliku suvekuu alguskolmandik oli keskmistest näitajatest kõvasti soojem. Mitte küll nii palju kui lehekuus, kuid ikkagi 3–4° võrra. Kuu lõpp kujunes seevastu üpris tavaliseks.

Kliimaatiline suvi (aeg, kui ööpäeva keskmine temperatuur on üle 13°) hakkas aastal 2007 peale juba mai keskel, juuni algus oli rohkem juulilik.

Kui varematel aegadel lubati lapsi ujuma alles pärast jaanipäeva (veed said soojaks?), siis nüüd muutusid järved suplusüksiks peapool kuud varem. Põhjus: esimene dekaad on viimasel poolsajandil soojem olnud vaid 7 aastal. Sadas hooti ja paiguti, vaid riigi äärealad (Võru, Ristna, Mustvee) said paremini kestetud.

Teisel kümmepäevakul algas lõunapoolsemas Eestis kibekiire heina- ja muruaeg. Vihmasaid seekord ka kohad, mis varem kuivale jäid (Harju- ja Tartumaa, samuti Kirde-Eesti). Jahenes. Kuu keskaugast registreeriti isegi öökülma.

Juuni lõpukolmandiku ilmaprognoos huvitas, nagu ikka tuhandeid: loodeti tulla kuiva nahaga välja nii jaanitulelt kui laulu-tantsupeolt (viimase nimeks oli koguni pandud "Ilmapuu"). Esimesel tähtsal päeval pääses vihmast enamik maa-

kondi, näiteks Põlvamaal oli jaanilaupäev haruldaselt kena – soe ja tuulevaikne. Jaanipäeval sadas aga pea kõikjal, rohkem siiski Kesk-Eestis.

Laste suurpeo ettevalmistusi vihm aeg-ajalt segas, õigel ajal, s.t kontsertide päevadel-õhtutel olid aga taevaluugid kinni.

Kui EMHI-s kuu kokkuvõtet valmisis, ilmnes, et juuni oli pikaajalisest keskmisest ehk normist soojem seekord 1,3° võrra (15,8°), lämmi oli lõuna pool (Võrus 17,1°), jahedam aga saartel (Ristnas 14,5°).

Riik sai keskeltäbi enam-vähem kastetud, s.t 81% ulatuses ehk 47 millimeetriga. Sajunormi ületasid Võru ja Vilsandi (74 mm ümber), vett nappis Väike-Maarjale (25 mm). Vihmad aitasid ka pritsimeestel rabapõlenguid kustutada.

Päikest oli näha juunis ligi viienäädiku kauem keskmisest, kõige enam pealinnas: 345 tundi. Mai keskaugast peale oli ultraviolettkiirgust palju, seda märkisid ka poes värvimüüjad, kelle tähelepannekute järgi osteti tänava aknavärvi kõvasti rohkem kui tavaliselt.

Kolmandat korda sel suvel ületas UV-kiirguse indeks 8 ühikut (8,3 nii 25. mail kui 25. juunil, 21. juunil 8,0). Päriskõrged tulemused, ainult et päike piilus siis pilvede vahelt, mis peegeldasid kiirgust lisaks. Päevitamiseks nood päevad eriti ei sobinud.

Jaanilaupäeval oli sooja Sitsiilias

Taevane etendus.

43, Sofias 36, Bukarestis 34, Tallinnas 20°. Petseris sadas Euroopa maksimumiks ööpäevaga 42 mm.

Tugev troopiline tsüklon (nii kutsutakse orkaane India ookeani põhjaosas) nimega Gonu (palmilehtedest kott Maldiivi saartel) tappis Omaanis ja Iraanis vähemalt 35 inimest.

Kagu-Austraalia elanikke kiusas ilm eriti: pikk põud sai just lõppeda, kui algasid paduvihmad. Paari päevaga tuli maha pool meie aastastest vihmakogusest.

Juuli 2007

Juuli jäi rahvale meelde kui üks vihmane aeg. Aga et kogu heinakuu oli kole, nagu paljud kurdavad, ei

saa küll öelda. Pigem avaldavad mõju mälestused viimase aastakümneni suvedest, kui tervelt 8 aastal oli juuli temperatuur märksa kõrgem normist ning mitmel juhul kollitas põud. Unustatakse aga, et august ja juuli on keskeltläbi aasta kõige sajusemad kuud.

Heinakuu alguskolmandikul polnud seekord väga viga: keskmine õhutemperatuur oli tavapärasest kraad-kaks kõrgem, paaril päeval sadas. Ainult et vihma kogused olid nagu jumal juhatus – palju näiteks Türil (39 mm), kesilselt Jõhvis (12 mm). Vähevõitu oli näha päikest, paar korda sai tunda äikest. Kel vedas, võis imetleda 3. juuli hilisõhtul helkivaid ööpilvi.

Teine dekaad sarnanes eelmisega selle poolest, et oli keskmisest veidi soojem, vihma tuli aga samal viisil nagu ikka südasuvel äikesening hoovihmade aegu: ajuti, paiguti ja erinevate portsudena, paaril korral ka rahena.

Õöl vastu 18. juulit korraldas ilmataat Tartumaal tõelise "perfoomansi". Ulilas katkus äikesepilve saatev pagi ehk pugi katuseid ning murdis pargis puid. Omapärane oli loo juures see, et kõvu pikseraksatusti polnud kuulda. Taevas olevat aga sähvatustest pidevalt valge olnud. ("Nagu filmis "Iseisevuspäev", kui tulnukad Maad ründasid," kirjeldas nähtut füüsikust kolleeg.)

Kui öeldakse – palju kära, vähe villa, siis nüüd oli vastupidi. Maa oli suurtest raheteradest valge veel hommikulgi. Muide, kümme aastat päeva hiljem kukkus USA-s Iowa osariigis läbi maja katuse korvpallisuurune ja 22 kg raskune jääkama-kas, ilmselt nn megakrüometeoor.

Kuu viimane kolmandik oli vihmane. Eestis keskmiselt tuli taevast veht 40 mm (norm 29 mm), õhusoo oli keskmisest 0,7° madalam. Tõelise paduvihma sai kuu viimasel päeval Ristna: 68 mm (kuunorm 57 mm)! Sel päeval küündisid tuuleliidid Paldiskis 23 m/s ja isegi sise-maal 15 m/s.

Kui EMH-i s kuu kokkuvõtet tehtud said, selgus, et kogu Eesti keskmine õhutemperatuur oli juulis isegi tsipake normist kõrgem ehk 16,9° (norm 16,4°). Kõige soojem oli Võrumaal (17,4°), kõige jahedam saartel (Sõrves 16,1°).

Sademeid võhma ja rahena sai riik keskmiselt 80 mm (norm 78 mm). Kõige märjemaks kohaks osutus Ruhnu (127 mm), Kundas tuli vaid 39 mm. Muide, juulis 2007 sadas Türil 98 mm ehk üle 36 korra rohkem kui mullu!

Päikest oli Tõraveres näha 185 tundi (70% normist), see-eest oli see äge, vaid 4 kuni 5 päeval jäi ultraviolettkiirguse indeks alla 6 ühiku. Põhjus ikka sama: pilved peegeldasid kiirgust juurde.

8. juulil oli Buneos Aireses esimene suurem lumesadu pärast 1918. aastat (viimati sadas 1973). 23 inimest suri külma kätte.

Californias jäeti põrguliku põua (130 aasta tugevaim – 12 viimase kuu sademete hulk oli Los Angeleses vaid 80 mm!) tõttu ära iseseisvuspäeva tulevärk.

Inglismaal, Indias ja Hiinas uputas, Lõuna-Euroopas kõrvetas. Kreekas oli ajaloo pikim, Bulgaarias ajaloo kuumim soojalaine.

August 2007

Alates aastast 2002, kui Postimehe ilmalehekülj esimest korda ilmus, on selle pealkirjad vastavalt ilmastikule muutunud. Näiteks kuumal ja kuival 2002. aastal kuulutati, et "August praadis Eestit ja uputas Euroopat", märjal 2004. aastal aga: "Ülemiste vanakesel on tänavu nimeks August!" Kaks aastat tagasi oli lõikuskuu peaaegu samasugune, ainult vihmases, sestap oli ka tollases pealkirjas viiete äikesele ning tuulispaskadele.

2007. aastal algas tõeline suvi just viimasel suvekuul. Parem hilja, kui mitte kunagi, rõõmustasid kaasmaalased ja täitsid supelrannad päevitajate massidega. Augusti lõpupäevil oli vesi järvedes ja meres soojem kui juuni lõpul. Ja paar päeva püsis Lõuna-Eesti järvedes lausa vahemereline veesoojus: 26 kuni 27°!

Kuu algas päris nukralt – võhma ning tormiga. Neljandal kuupäeval saabus kuumalaine, mis muutis ilma kauniks. Rahul olid nii põllumehed, kes said lõikuskuul lõigata, kui puhkajad, kes said rahus puhata. Esimese kümmepäevaku jooksul peaaegu ei sadanudki (Eesti keskmiseks vihmahulgaks rehkendati napp 4 mm), sooja oli 19,1° ehk 2,5° keskmisest rohkem.

Kuu keskaik, teine dekaad oli oma 19,7 kraadiga selle suve kuumim (4,3° üle normi). Tartus on too periood soojem olnud vaid 1939. aastal. 13. kuupäeval mõõdeti kümnes ilmajaamas temperatuuri maksimumiks 30° ja enam.

Kuu lõpukolmandik rikkus ära augusti rekordürituse. See oli küll ligi kraadi jagu soojem normist, aga ikkagi jäid aastast 1866 Tartus neli aastat 2007. aastast soojemaks.

Eesti keskmiseks arvatati EMHI-s 17,9°, mis on pikaajalisest keskmisest kõrgem 2,5° võrra. Soojad olid riigi äärealad (Vilsandi 18,7° ja Võru 18,5°), jahedam aga sisemaal (Väike-Maarjas 17,4°).

Kuu keskel oli ilm Lõuna-Eestis nagu kusagil ekvaatori kandis,

Kambjas tundsid end samamoodi kui Gambias! Päeval tõusis kuumus 28°-ni, öösel ei langenud õhuse 20 pügalast allapoole. Jasageli tuli piksevihma.

Palju sadas Tallinnas – 134 mm (29. augustil tuliseal tõeline paduvihm, 51mm!), Võrus aga üle nelja korra vähem (31 mm). Kuu lõpul ehmatas Tabasalu ja Ääsmäe rahvas end kangeks, sest maapind katkus paksu rahe ning jääkruupide kihiga (jääkruupid on umbes 3 mm läbimõõduga, rahe algab poolest sentimeetrist).

Sademeid saime keskeltläbi üle riigi 67 mm (norm 78 mm).

Trombe-tornaadosid võis augustis kohata tihedamini kui tavaliselt siinmail: 4. kuupäeval Kuresaares, 10 päeva hiljem Sõmerpalu lähedal ning 9 päeva edasi Kiltsi ja Vao külas. (Tollest Kuresaare omast tehti ka pilte. Neilt oli näha, et päris trombiga tegu siiski polnud, sest "londi" ots ei ulatanud maani. Seega võisid saarlased imetleda nn lehterpilve.)

Neljas kord New Yorgi linna ajaloos nähti seal tornaadot.

Türgi pealinna 750 mošeese palvetati põua lõppemise eest. Lisaks nõudis rahvas linnapea tagasiastumist – loodusõnnetuse tagajärgede ennetuseks ebapiisavate meetmete pärast.

Jaapan sai uueks kuumarekordiks 40,9°.

Šveitsis sadas kolme päevaga kuunormvihma: 150 mm.

Tšiili pealinnas sadas lund – ka haruldane asi.